

Presentatie Herijking Natuurvisie Scharlakenhofgebied

Slotbijeenkomst	11
Datum	05 november 2013
Plaats	't Clockhuys Haren
Tijd	van 19.30 uur tot 21.30 uur
Aanwezig	Klankbordgroep: Gerard Cappers, Ab Grootjans, Niek Meijer, Ria Moedt, Roelke Nienhuis, Michel Krol, Henk 't Hart en Grady Hofstra Gemeente: Sicco van der Brug (beleidsmedewerker) en Theo Sieling (wethouder) Inwoners: ± 37 mensen
Voorzitter	Annemarie Veenhuis
Notulist	Petronel Rietema

1. Opening

Rond 19.38 uur opent de voorzitter Annemarie Veenhuis deze bijeenkomst waarin de klankbordgroep de natuurvisie op hoofdlijnen voor het Scharlakenhofgebied zal presenteren. De voorzitter heet iedereen welkom en vraagt de leden van de klankbordgroep zich kort voor te stellen. De voorzitter geeft aan dat Sicco van der Brug namens de gemeente gaat uitleggen waarom een klankbordgroep in het leven is geroepen om een natuurvisie op hoofdlijnen te formuleren, hoe het proces verlopen is en de rol daarbij van de klankbordgroep en van de gemeente. Vervolgens verzorgt Ab Grootjans de presentatie van de Natuurvisie op hoofdlijnen volgens de klankbordgroep en krijgt het publiek de gelegenheid om vragen te stellen. Tot slot zal Niek Meijer namens de klankbordgroep de natuurvisie op hoofdlijnen overhandigen aan wethouder Theo Sieling.

2. De oprichting van de klankbordgroep en het vervolgproces

Sicco van der Brug geeft een korte presentatie over de aanleidingen en het proces van de totstandkoming van de natuurvisie voor het Scharlakenhofgebied. De huidige natuurvisie voor het Scharlakenhofgebied is 20 jaar geleden geschreven. Daarnaast had de gemeente, eigenaar en beheerder van het grootste deel van het Scharlakenbos, een aantal constateringingen in het bos gedaan. Die constateringingen kunnen als volgt worden samengevat: Het Scharlakenbos kent een eenzijdige leeftijdsopbouw van bomen en geringe structuurvariatie van bomen en struiken. Herijking van de natuurvisie werd wenselijk geacht en gekozen is om hier de inwoners van de gemeente Haren bij te betrekken (burgerparticipatie). In november 2012 organiseerde de gemeente een startbijeenkomst waarin de aanwezigen werden opgeroepen zitting te nemen in een klankbordgroep. 7 Inwoners hebben zitting genomen in de klankbordgroep. Tussen november 2012 en nu zijn tien vergaderingen belegd en is er intensief gewerkt aan de natuurvisie op hoofdlijnen. De rol van de klankbordgroep kan worden samengevat als 'bijdragen aan een natuurvisie voor het Scharlakenhofgebied met het grootst mogelijke draagvlak onder omwonenden, gebruikers en andere belanghebbenden van het Scharlakenhofgebied'. De rol van de gemeente was om de overleggen van de klankbordgroep te faciliteren, de ideeën van de klankbordgroep te toetsen aan beleid en regelgeving en het organiseren van inventarisaties van flora en fauna in het Scharlakenhofgebied.

3. Presentatie 'Natuurvisie op hoofdlijnen Scharlakenhofgebied'

Ab Grootjans geeft namens de klankbordgroep een presentatie van de 'Natuurvisie op Hoofdlijnen' volgens de klankbordgroep. Hij toont aan de hand van een luchtfoto het Scharlakenhofgebied, met daarin 4 zones, te weten: het Scharlakenbos, omgeving begraafplaats, de openluchtbaden en de gras- en akkerlanden rond het Scharlakenbos. Op de foto is ook aangegeven welke gebieden gemeentelijk eigendom en welke privé-eigendom zijn. Daarna geeft Grootjans bij elke zone een toelichting van wat de klankbordgroep ermee beoogt. Samengevat adviseert de klankbordgroep ten aanzien van de 4 zones het volgende:

Het bosgebied	Een aantal afwateringsloten dempen om de oorspronkelijke afwatering zo veel mogelijk te herstellen, de structuurvariatie van het bos verhogen en de toegankelijkheid en de lanen behouden.
De omgeving begraafplaats	De kenmerkende openheid, zicht op de begraafplaats, behouden. Dit vraagt om actief beheer van de graslanden rond de begraafplaats.
De openluchtbaden	Vernatten ten behoeve van planten en dieren die aan natte omstandigheden gebonden zijn. De baden kunnen worden ingericht als 'poelen'. Om dat te bereiken dient alle bovengrondse beton van de zwembaden verwijderd te worden. Plaatselijk dienen delen van de betonwanden tot op iets grotere diepte verwijderd te worden, zodat het zwembadwater in contact komt met het omringende (grond)water. Verder dient zand op de randen van de baden en ook in de baden gestort te worden, zodat glooiende oevers ontstaan. Nu al leven onder meer veel kikkers en salamanders in de oude zwembaden. De biodiversiteit op het zwembadterrein kan met genoemde maatregelen nog verder verhoogd worden. Ook dient het gebied vanuit het bos beperkt ontsloten te worden voor recreanten.
De gras- en akkerlanden	Nadruk op behoud van de landschappelijke waarden: de combinatie van openheid (vergezichten over de graslanden, waaronder de oude renbaan) en beslotenheid (gevormd door de houtwallen).

Grootjans geeft verder aan dat het plan "Perdok", voor wat betreft de natuurontwikkeling, goed past binnen de natuurvisie zoals de klankbordgroep die voor ogen heeft. Over de bouwensen die ook in het plan "Perdok" naar voren komen, doet de klankbordgroep geen uitspraken omdat dit buiten de opdracht van de klankbordgroep ligt.

Tot slot stelt de klankbordgroep voor dat het prikkeldraad in het bosgebied wordt opgeruimd, dat er in het hele Scharlakenhofgebied zo min mogelijk perceelafscheidings komen die de doorgang voor groot en klein wild belemmeren, dat de mogelijkheden van toegang tot het bos vanuit het zuiden en westen worden onderzocht en dat de graslanden rond het bos de bestemming 'natuur met mogelijkheden voor agrarisch gebruik' krijgen. Daarnaast volgt een uitdrukkelijk verzoek aan de gemeente om samen te werken met particuliere perceeleigenaren om het gebied met graslanden en houtwallen te beheren. Daaronder valt ook samenwerking met particuliere initiatieven om bij de provincie Groningen subsidies aan te vragen voor agrarisch natuurbeheer.

De volledige presentatie van Sicco van der Brug en Ab Grootjans en het document 'Natuurvisie op Hoofdlijnen', zijn te raadplegen op de website www.haren.nl.

4. Vragen en reacties uit het publiek

- *Wat houdt het plan "Perdok" precies in, wat betreft de bouwwensen.*
De klankbordgroep heeft zich hier verder niet in verdiept, omdat het buiten de opdracht van de klankbordgroep ligt. Van der Brug geeft nog aan dat het plan "Perdok" voor de gemeente geen formele status heeft. Het plan is (nog) niet formeel ingediend bij de gemeente.
- *Stel dat de heer Perdok de natuurontwikkeling gekoppeld ziet aan de bouwwensen. Zijn dan de bouwwensen onderhandelbaar?*
Van der Brug legt uit dat bouwen achter de woonschil aan de Rijksstraatweg niet aan de orde is. De wethouder voegt daar nog aan toe dat in het bestemmingsplan vastligt dat er niet gebouwd mag worden en daarom is het wat hem persoonlijk betreft niet onderhandelbaar.
- *De toehoorders reageren positief op de plannen wat betreft de openluchtbaden.*
Even is er spraakverwarring over het graven van extra poelen. Grootjans legt uit dat er geen extra poelen worden gegraven bij de openluchtbaden, maar dat in het plan "Perdok" wordt gesproken over het afgraven van grond, waardoor poelen zouden kunnen ontstaan. Rond/in de zwembaden dient overigens *schoon* zand gestort te worden, géén grond uit de omgeving.
- *Op het terrein van de openluchtbaden staan vervallen gebouwen. Worden deze afgebroken?*
De klankbordgroep stelt voor dat dit door de gemeente wordt meegenomen bij de concrete uitwerking van de natuurvisie op hoofdlijnen.
- *Het terrein van de sporthal en het overdekte zwembad is gescheiden van het terrein de openluchtbaden door een hek. Komt er opnieuw een doorgang tussen de beide terreinen? In het verleden werd de jeu-de-boulesbaan op het terrein van de sporthal en het overdekte zwembad wel beschadigd door kwajongens die blijkbaar vanaf het terrein van de openluchtbaden bij de jeu-de-boulesbaan konden komen.*
Voorgesteld wordt dat de gemeente ook dit gegeven meeneemt in de verdere uitwerking van de natuurvisie.
- *De klankbordgroep stelt voor het bos te vernatten door een aantal sloten in het bos te dempen. Een inspreker is het daar niet mee eens. Dempen van de afwateringssloot die door het noordelijk deel van het bos loopt zal tot gevolg hebben dat de Koningsvarens die op de oevers groeien zullen verdwijnen. Ook zullen met het dempen van sloten voortplantingsplaatsen van salamanders verloren gaan. Het bos is al veel natter dan het vroeger was. Heel veel sloten zijn al gedempt. Afdammen van sloten is beter dan dempen.*
Grootjans geeft aan dat de sloten dicht kunnen, zodat het water zich ondergronds zal verspreiden over een groter gebied. Dat komt beter overeen met de oorspronkelijke waterhuishouding van het gebied, voordat de sloten gegraven werden. Maar afdammen is ook een prima optie die in de concrete uitwerking van de visie meegenomen kan worden. In elk geval is er overeenstemming dat de Koningsvarens behouden moeten blijven.
- *Dhr. Perdok heeft op zijn terrein grote schijnwerpers staan die 's nachts licht verspreiden tot in de verre omgeving. Dat kan toch niet de bedoeling zijn als de klankbordgroep stelt dat het plan van Perdok prima in de natuurvisie past? Niek Meijer van de klankbordgroep geeft aan dat het licht doorstraalt tot aan zijn woning, honderden meters verderop.*
Binnen de klankbordgroep is dit onderwerp niet aan de orde geweest. Aan de gemeente nu de vraag hoe hiermee om te gaan.

- *Er wordt door de klankbordgroep gesproken over het realiseren van toegangen tot het Scharlakenbos vanuit het zuiden en westen om zo grotere wandelroutes ('dorpsommetjes') mogelijk te maken waar het bos deel van uitmaakt. Er zijn vanaf de Rijksstraatweg wel paden richting het bos, maar deze lopen dood. Wat zijn de concrete ideeën van de klankbordgroep hierover?*
Roelke Nienhuis van de klankbordgroep geeft aan dat er mogelijkheden zijn om het Scharlakenbos door middel van wandelpaden met andere wandelgebieden, bijvoorbeeld aan de overkant van de Rijksstraatweg, te verbinden. De paden lopen echter over particuliere terreinen. In de praktijk blijkt dat het in het algemeen zeer moeilijk is om particulieren er van te overtuigen om hun percelen beschikbaar te stellen voor wandelroutes.
- *Er waren ooit plannen om de manege en de ijsbaan in dit gebied te huisvesten. Hoe staat het met deze plannen?*
De wethouder vertelt dat voor de ijsbaan en de manege gekeken wordt naar een geschikte locatie om en nabij De Mikkellhorst. Het Scharlakenhofgebied is voor de ijsbaan en de manege geen optie meer.
- *In hoeverre wordt er bij de gemeentelijke herindeling ook gekeken naar behoud van groen?*
De wethouder geeft aan dat met het rapport van de klankbordgroep er nu een duidelijke visie ligt voor het college en de raad. De visie (nadat deze door de gemeente is getoetst aan beleid en wetgeving) verankeren in het bestemmingsplan, is het maximale wat het College van B&W en de gemeenteraad kunnen doen met betrekking tot het behoud van het groen in de gemeente Haren.
- *Tussen de begraafplaats en het bos staat een zitbankje, zonder afvalbak. Kan er een afvalbak komen?*
Dit wordt opgenomen met Jan Louwes, coördinator Team Woonomgeving van de gemeente Haren.
- *Krijgt het Groninger Landschap een rol als het gaat om het beheer van het gebied?*
Michel Krol van Stichting Het Groninger Landschap, en lid van de klankbordgroep, legt uit dat de klankbordgroep voorstander is van het voortzetten van het overleg tussen de gemeente Haren en het Groninger Landschap aangaande het beheer van het gebied. Het Groninger Landschap is geïnteresseerd in het gebied en wil graag meedenken om het beheer van het bos te sturen op hydrologie.
- *Goed dat de gemeente een (herijkte) visie voor het Scharlakenhofgebied opstelt. Maar wat komt hiervan in de praktijk terecht? Worden er gelden beschikbaar gesteld voor meerdere jaren?*
Van der Brug geeft aan dat de gemeente voor de gemeentelijke eigendommen in het Scharlakenhofgebied (grootste deel Scharlakenbos, omgeving begraafplaats, buitenbaden en grasland ten zuiden van de zwembaden) een beheerplan opstelt. Gerard Cappers van de klankbordgroep vult aan dat de bestaande natuurvisie van 1992 geëvalueerd is: wat waren destijds de doelstellingen en zijn de doelstellingen bereikt? Geconcludeerd is dat veel van de doelstellingen niet bereikt zijn, onder meer als gevolg van het gevoerde beheer.

5. Overhandigen natuurvisie op hoofdlijnen

Niek Meijer blikt terug op de wijze waarop de visie in 1992 tot stand is gekomen. Toen werd een landschapecologisch onderzoeksbureau ingeschakeld en waren er vier beleidsambtenaren van de gemeente bij betrokken. De huidige visie is ontwikkeld door een gemêleerde groep betrokken omwonenden met één beleidsmedewerker van de gemeente. Een goed voorbeeld van burgerparticipatie. Elk lid van de klankbordgroep sprak vanuit zijn/haar eigen discipline en expertise. Soms was het even zoeken naar een juiste afstemming, maar naar gelang het proces vorderde hebben de leden van de

klankbordgroep geleerd dezelfde taal te spreken. Meijer spreekt de wens uit dat ook de gemeente en de provincies dezelfde taal leren spreken.

6. Dankwoorden

Wethouder Theo Sieling

De wethouder vertelt dat de heer Thijs Duijm, die helaas vorige week op 93-jarige leeftijd is overleden, de eerste was die aan het begin van zijn ambtsperiode bij de wethouder aanklopte om te wijzen op de verouderde natuurvisie voor het Scharlakenhofgebied. De wethouder kende het gebied niet, maar nieuwsgierig geworden door de bezielde wijze waarop de heer Duijm over het gebied sprak, heeft hij samen met beleidsambtenaar Guido Hummel het gebied verkend. Visie op en beheer van het Scharlakenhofgebied had vanaf dat moment de aandacht van de wethouder.

De wethouder geeft verder aan dat hij de leden van de klankbordgroep dankbaar is voor het werk dat zij hebben verricht en zegt veel geleerd te hebben van de rondleiding door het gebied en de uitleg daarbij van de leden van de klankbordgroep.

De wethouder maakt zich sterk de natuurvisie, nadat deze is getoetst aan beleid en wetgeving, vóór de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 aan de gemeenteraad aan te bieden. Van der Brug gaat een advies over de natuurvisie aan het College van B&W uitbrengen. Daarin zullen ook beheer en kosten aan de orde komen. Het advies wordt besproken in het College en wanneer het advies is vastgesteld, gaan de stukken via de commissievergadering naar de gemeenteraad. Raadslid Mariska Sloot voegt hier aan toe dat inwoners de mogelijkheid hebben om tijdens de commissievergadering in maart 2014 in te spreken.

Afgesproken wordt verder dat alle documenten met betrekking tot de natuurvisie op hoofdlijnen deze week op de site worden geplaatst. Ook wordt aangegeven dat mensen die de uiteindelijke natuurvisie van de gemeente en het collegevoorstel willen ontvangen, hun e-mailadres kunnen achterlaten bij Sicco van der Brug.

Roelke Nienhuis

Zij spreekt, namens de klankbordgroep, haar waardering uit voor de inzet, betrokkenheid en ondersteuning door Sicco van der Brug.

7. Sluiting

De voorzitter dankt het publiek voor de vragen en reacties en sluit om 21.20 de bijeenkomst.